

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у I кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на логістичні труднощі з перетином кордону, брак кваліфікованих працівників, респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – 83.3% (найвищі очікування серед регіонів третій квартал поспіль) (у попередньому кварталі – 63.6%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 8.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 75.0% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 48.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 81.8% респондентів, у попередньому кварталі – 83.3%, у цілому по Україні – 81.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 16.7% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 3.7%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції високими темпами:** баланс відповідей – 66.7% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 10.6%;
- **збільшення інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%). Водночас респонденти очікують, що інвестиційні видатки на виконання будівельних робіт залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 18.2%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.3% та «мінус» 1.5% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 8.3% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 25.0) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.3%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купуються, вищими темпами, ніж на товари / послуги власного виробництва:** баланси відповідей – 91.7% та 66.7% відповідно (у попередньому кварталі – 83.3% та 58.3% відповідно) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів / послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів (вплив чинника значно посилюється), а також попит на власну продукцію (графік 7);
- **прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника та на одиницю продукції:** баланси відповідей – 81.8% та 72.7% відповідно (у попередньому кварталі – по 66.7%) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім кварталом), занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Суттєво посилується очікування щодо потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, зросла до 41.7%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

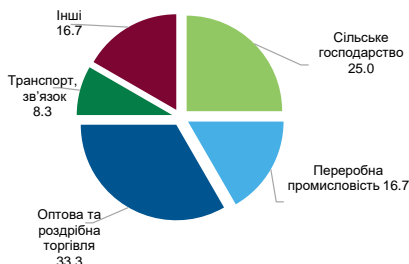
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.3%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

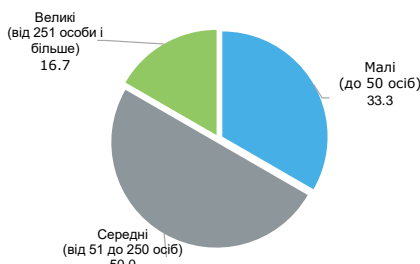
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився і оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

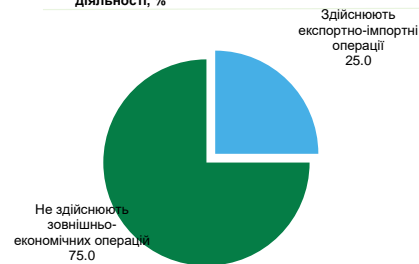
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

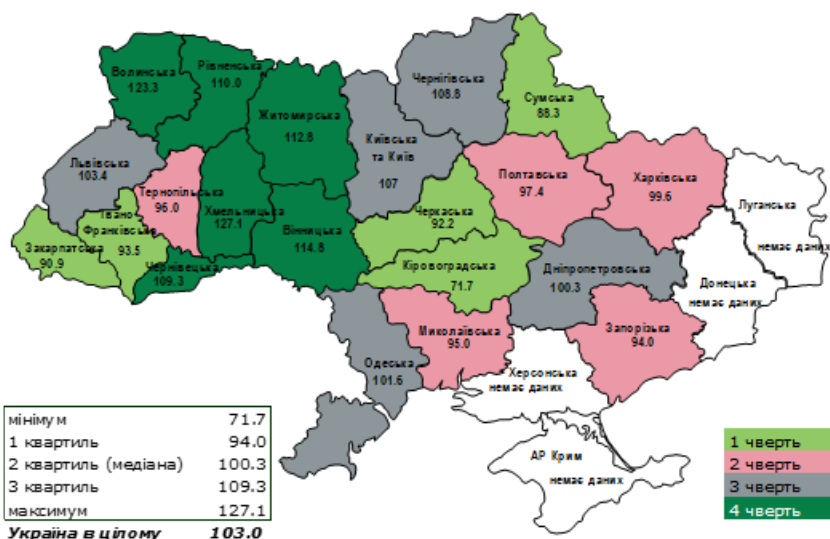

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 22 лютого 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

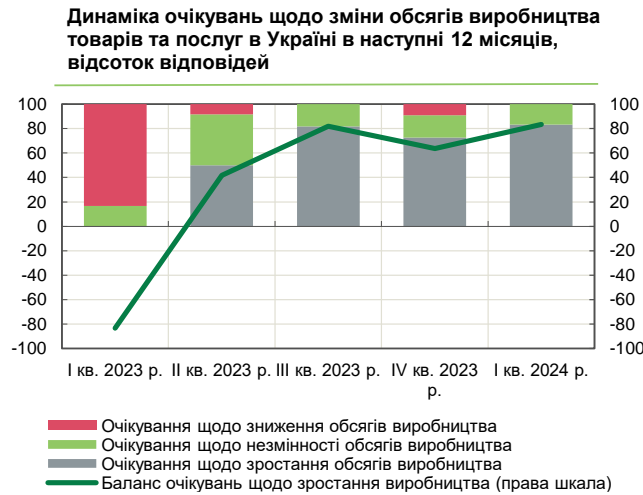
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середній ранжованій сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

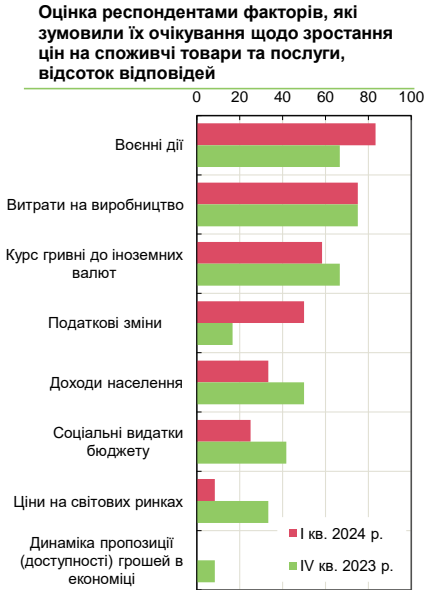
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-8.3	8.3	16.7	0.0	16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	25.0	33.3	41.7	0.0	66.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-27.3	-22.2	-18.2	-18.2	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	22.2	9.1	-18.2	25.0
кількості працівників	-25.0	8.3	-25.0	-25.0	8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

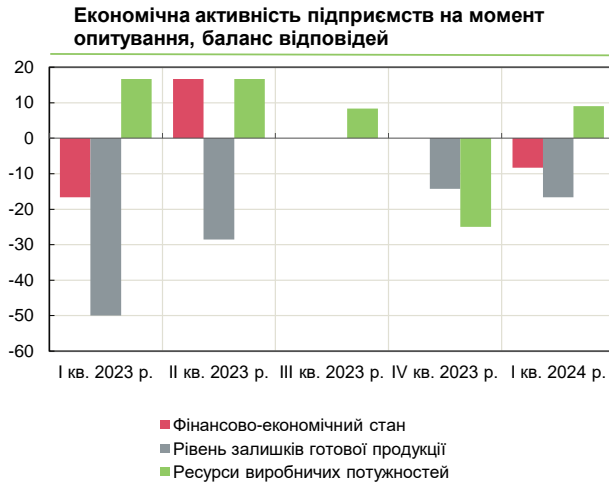
Графік 1

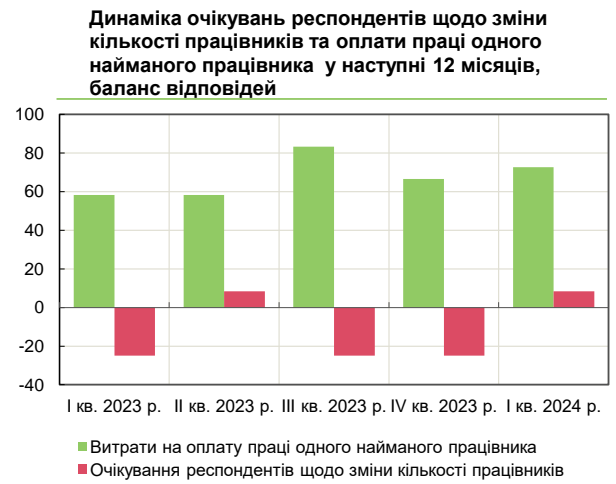
Графік 2

Графік 3

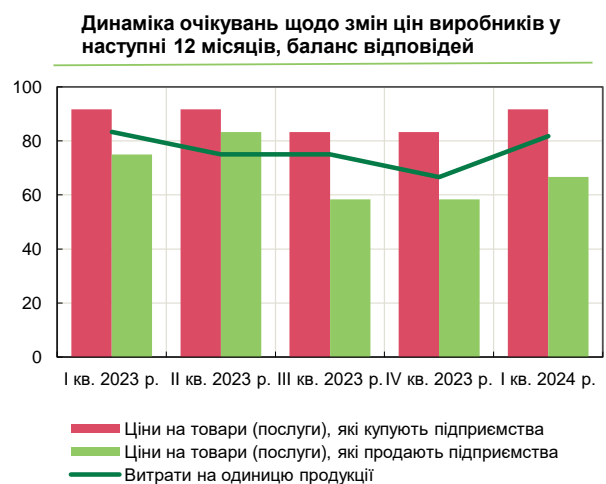
Графік 4

Графік 5

Графік 6

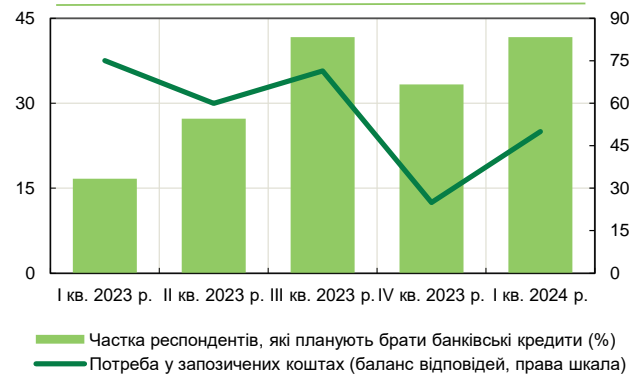
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

